

פ ר ש י כ ל ספ. י"ח/2

מדינת ישראל לענין פנים שהתקיימה ביום ג'
י' בניסן תש"י (28.3.1950) בשעה 9.00

חברי הוועדה:

נכבדים:

- ב. מינץ - היו"ר
- י. גורדי
- ד. הכהן
- ז. גורדנר
- ש. סגל
- א. שמשל
- מ. סנה
- א. פראי
- י. גן-זעבי
- א. טהן
- א. חושי
- נ. ילין-סוד
- ס. אלדין-זעבי

נכבדים:

- מ. שפירא - שר הפנים
- י. קלינוב - מנהל אגף העתונות במשרד הפנים (לשעבר)
- מר רוזנבלום - מנהל משרד הפנים
- מר צילן - המזכיר הכללי של משרד הפנים
- מר מירון - ממשרד הפנים

חברי הוועדה:

נכבדים:

- ת. טובי
- י. ספיר

- (א) סקירה על מצב העתונות העברית והלועזית במדינה.
- (ב) דיונים על מצב ההכנות לבחירות המוניציפליות.

סוד-היום:

היו"ר ב. מינץ: אני מקדם בברכה את שר הפנים ואת מר י. קלינוב שהואילנו להשתתף בישיבתנו.

ממר קלינוב נשמע סקירה על מצב העתונות במדינה.

מר י. קלינוב:

מנהל אגף העתונות במשרד הפנים.

הפעולה של אגף לעתונות במשרד הפנים מתנהלת בהתאם

לחוק העתונות. קיים חוק לעתונות עוד מימי המנדט.

אנו פועלים לפי החוק הזה, אולם ישנם אי-אלה סעיפים הדורשים תיקון.

הואיל ואין הם מתאימים למציאות שלנו. למשל: בחוק העתונות של ממשלת

המנדט באמר, שאדם המבקש רשיון להוצאת עתון אינו ראוי לקבל אותו
אלא אם סיים בית-ספר תיכוני. ברור שאין צורך להרחיב את הדבור על כך,
כי הפעיק הזה אינו הולם בהחלט את המציאות שלנו בארץ ואת התנאים
שלנו. לו היינו נוקטים לפי כך זה, היינו צריכים לסרב לתת רשיונות
גם לאנשים שהם בעלי השכלה תורנית, ובעלי השכלה גבוהה אחרים שלא מייסו
בית ספר תיכוני.

כן ישנו פעיק אחר בחוק שאינו מתאים ביותר למציאות
שלנו והוא: אדם שנשפט פעם אינו יכול לקבל רשיון על-מנת להוציא עתון.
אולם ישנו מקרים מסויימים שיתכן לפעול לפי החוק הזה. כמו-כן יש
פעיק אחר בחוק, המאפשר לשר הפנים - קודם הנציב העליון - לא להתחשב
בהגבלות הללו, ולהחליט לפי ראות עיניו. אולם החוק כשהוא לעצמו מהווה
תקלה רצינית בדרך פעולתו של האגף לעתונות.

בעיה אחרת שאנו מתלבטים בה היא בכלל עצם הבעיה
אם דרוש חוק לעתונות או לאו, ואם יש צורך בכל האינסטיטוט הזה של מתן
רשיונות. בצרפת, בגרמניה הויימריה לשעבר, ובארצות הברית ואנגליה
כמעט שאין חוק לעתונות. באנגליה בעצם אינו קיים חוק לעתונות; חוק
העתונות מהווה בעצם רק שתי שורות - אדם המוציא לאור עתון, עליו להודיע
על כך למשטרה לשם רגיסטרציה, או למוסד מוסמן אחר. זהו בעצם כל החוק.
אם אנו עד היום לא הבענו לניסוח הצעת חוק לעתונות, מבלי להכנס לשאלה
אם בכלל יש צורך בחוק לעתונות או לא; הרי זה בשל הקושי המיוחד הקיים
במדינת-ישראל, ואיננו יודע דוגמא אחרת באינו ארץ שהיא שבה קיימת
אותה הבעיה. הבעיה היא כמובן שאלת העתונות הלועזית.

אשר לעתונות העברית, הרי מן הצד האדמיניסטרטיבי
לא היו שום קשיים להוצאת עתון ולא סרבנו לשום איש או לשום מוסד לתת
רשיון להוצאת עתון עברי. ויהיה לי עוד טענה לומר ביחס לעתונות בשפה
הסדוברת השניה במדינת ישראל - היא השפה הערבית. באשר לשפות הלועזיות,
הרי צוי מתכוון לא לשפה העברית ולא לשפה הערבית, אלא לכל יתר השפות
הנפוצות בארץ והסדוברות בה.

כפי שכבר ציינת לעיל לא סרבנו אף פעם לתת רשיון
להוצאת עתון עברי בלי; אם זה היה עתון יומי, שבועון, או כל כתב-עת
אחר. כמובן שישנה פרוצדורה מסויימת במתן רשיון להוצאת עתון.

הנ"ל יצודרה היא כזאת: את הרשיון מוציא הסוכנה על הסמך, הסוכנה על הסמך טובה אל המטרה, והמטרה צריכה לאשר אם האיש הזה ראוי למתן רשיון להוצאת עתון. היה מקרה שפנה אלינו שבועוני אחד בבקשה להוציא עתון מיוחד, אנו נתנו לו את הרשיון, אולם אחר-כך קבלנו הודעה מן המטרה שלאיש הזה היה בשעתו מטעם - הוא נאשם בסתור של אדם שאותו טבעוני רמא אותו באמצעים טבעוניים, והחולה מת, כנראה כתוצאה מן הרפוי הזה. אותו רופא-טבעוני נתבע בשעתו לדין, ורק הודות להנייה הכללית שניתנה בשעתו - הופסק המשפט בגדו. לאדם זה לא נתנו אח"כ רשיון על-מנת להוציא עתון. והיו אולי עוד מקרה אחד או שניים, אבל כלי שום שייכות לענינים סדיניים.

בודאי יענין אתכם לדעת, כי דוקא עכשיו מטעם שאין בקשות לעתונים עבריים חדשים. וזה מסבות שונות: קודם כל ההוצאות הרבות הפרוכות בעיקר בהוצאת עתון יומי. היו מקרים רבים שפנו אלינו בבקשות להוצאת עתון יומי עברי, ולאחר שנתנו את הרשיון - העתונים לא יצאו כלל לאור. היתה תקופה קצרה שהיה עלינו להתחשב עם חוסר הנייד, אולם עכשיו יש הסדר מיוחד ביחס לאספקת הנייד מטעם המפקח על המלאי.

הפרובלימה העיקרית, היא הפרובלימה של העתונות הלועזית, אולם טרם שאנו נספל בבעיה זו, ברצוני למסור כמה מלים על העתונות הערבית:

ביפו סופיע עתון ערבי אחד. כן פנו אלינו מחיפה בבקשה להוציא שבועון. הרשיון ניתן. נדמה לי שמוצאת לפניו עתה בקשה להוצאת עתון כלכלי בערבית, ואני סבור שלא יהיה מרוב והרשיון ינתן.

אשר ללועזיות - הבעיה היא חמורה מאד. מצד אחד מגיעים לארץ המוני אנשים חדשים, שכדי להחיש את הכימיהם והתערותם בחיי הארץ ובבעיות הארץ, יש לתת להם עתון אשר יספק להם את כל האינפורמציה הדרושה, כי הזכות להם לדעת על המתרחש בארץ, אולם מצד שני הרי בראש השאיפות שלנו הוא להקנות להם את השפה העברית ואת התרבות העברית, אבל העתונות הלועזית תעכב את הפרוצס של השרשת העולים החדשים בחיי המדינה, למשך שנים רבות. כמו-כן יש גם לחץ צבודי רב בענין זה, והלחץ העיקרי בא מצד התאחדות העתונאים. לא אעסוד על כל הדיונים שהתנהל

מסביב לשאלה זו. בישיבות והדיונים המשותפים של באי-כח העתונות והתאחדות העיתונאים. נשמעו מההצעות הקיצוניות ביותר, עד הצעות של פשרה. ההצעה הקיצונית היתה - לסגור את כל העיתונים הלוועזים בארץ, ולהשאיר רק עתון לוועזי אחד ולא יותר, בשפה הצרפתית. פרושו של דבר שהציעו לסגור גם עיתונים לוועזיים קיימים.

כיום מופיעים בארץ עיתונים לוועזיים כארבע שפות

והם:

"פלשתין פוסט" - באנגלית.
עלון יומי בצרפתית
עתון בהונגרית (יומי)
ושני עיתונים בגרמנית. (יומי)

עלי לקבוע, כי שום רשיון לעתון לוועזי נוסף לא

ניתן ע"י משרד הפנים מאז החל לפעולתו. כל העיתונים הללו, שציינתי לעיל התחילו לצאת לאור עוד לפני הקמת המדינה והרשיונות ניתנו ע"י לשכת העתונות של ממשלת המנדט. אלה הם עיתונים יומיים. ואילו מספר העיתונים בלוועזית שאינם יומיים הוא רב. ישנם שבועונים שונים הצצים כפטריות - קיימים כמה שבועות או כמה חדשים ונפסקים. אולם יש גם חלק קיים זמן רב יותר.

להצעה הקיצונית, של התאחדות העיתונאים, אשר הציעה

לסגור את כל העתונות הלוועזית, היו כמה פנאי ניסוקים, ואשתדל לציין כמה מהם. הנימוק הראשון היה נימוק תרבותי לאומי. אנו עומדים במאבק קשה לשפה העברית במדינה הואיל ואנו עומדים בפני סכב של בבל לשונות במדינה. הנימוק השני היה: העיתונים הלוועזיים, על-כל-פנים חלק מהם, חושבים לפעמים, ולפעמים לא רחוקות, על אקספלוואטיה של העתונות העברית. בעתון עברי יומי עובדים כ-26 עד 30 איש. בעתון הצרפתי למשל עובדים כ-3 עד 4 איש, והם מנצלים את כל החומר המופיע בעתונות העברית. לעומת זאת עומדת העתונות העברית בפני סכב קשה של קליטת עיתונאים הבאים מן התפוצות ושהם מחוסרי עבודה. העתונות העברית עומדת במאבק קשה עם מערכות העיתונים הללו - גם במובן של קליטת העיתונאים-העולים. הנימוק השלישי היה: בו בזמן שהעתונות העברית יש לה סטאפ גדול ובמסך עשרות שנים לחמה קשה על קיומה כעתונות עברית, הרי העתונות הלוועזית, ללא כל מאבק "אוכלת" עתה את השוק המקומי וזוהי לדעתם עתה התחרות בלתי הגונה.

כפי שכבר ציינתי לעיל, ההצעה הקיצונית היתה לסגור

לחלוטין את העתונות הלוועזית, ולהשאיר רק עתון לוועזי אחד בצרפתית.

כן היתה הצעה לניסוח חוק לעתונות: " העתונות במדינת ישראל היא עברית, וכן יש עתון אחד יומי בלועזית בשפה הצרפתית" (את השפה הצרפתית נמרו משום שהיא שפה בין-לאומית).

עלי לציין, שזו לא היתה דעת הרוב. הדעה הסנוגדת

להצעה למגור את העתונות הלוועזית כולה אמרה, כי פירוש סגירה כזו הוא: לגזול את פרנסתן של מאות משפחות המתפרנסות על העתונות הזאת. הניסוח השני היה, שכדי להוציא לפועל את סגירת כל העתונות הלוועזית יש קודם כל להעביר חוק פאט פאט מתאים. כן עלי לציין, כי במאב הקיים במדינה! אנו סוברים, שלא ייתכן מצב שלא תהיה כלל עתונות לוועזית בארץ, ואין אפשרות אחרת אלא שהרע יהיה אפאפאט במיעוטו. והרע במיעוטו הוא לתת אפשרות לכל גוש, שאין לו עדיין עתונות בלועזית, בסגור - אבל לא יומי.

המלחמה מסביב למערכת הזאת גם היא קשה מאד, בייחוד

היא קשה מצד העולים החדשים הטביעים ארצה והדורשים עתונות יומית בשפתם, וכן יש לנו מלחמה עם הגופים המפלגתיים במדינה, והנה למשל, בבוקר אחד, נכנס לחדרי איש צבא - יהודי מפולין. אדם זה ארגן והביא את המח"ל והוא דרש שאתן לו אפשרות להוציא עתון יומי בפולנית בשביל אנשיו. בשוחחי עמו הסברתי לו את מאבקנו למען העתונות העברית ואת רצוננו כי כל החיילים הבאים ארצה ילמדו וירכשו את השפה העברית. אולם ~~הוא~~ איש צבא אמר לי: "החיילים שלי הלכו ישר לנגב, ואם הם טובים לסות - הם גם טובים כדי לדעת מה מתרחש בארץ ואין להם עתה זמן ללמוד עברית כשהם בצבא ומלאים את תפקידם". האיש הזה קבל את הדיבור המבוקש, אבל לא קל היה להוציא עתון יומי, והעתון הופיע פעמיים בשבוע.

אולם יש גם קובלנות ולחץ מצד גופים מפלגתיים

ואני תמיד שופע תלונות וקובלנות על הפליות לגבי גוש זה או אחר. קשה למשל להסביר לעולים הבאים מהגוש האספניולי מדוע לעלאת הגרמנית יש שני עתונים יומיים, בו בזמן שלהם - יהודה בולגריה, סורקיה וכו' - אין אף עתון יומי אחד. קשה גם להסביר מדוע קיימת בצרפתית עתונות יומית פאפאפא, באנגלית, ובהונגרית, אבל באידיש לא!

האגף לעתונות עוסד תחת לחץ מתמיד בעניין

העתונות הלוועזית, ויש לציין שכלל וכלל לא קל לחץ ביחס לעתונות

אנא סבור שאם ניתן היום, אפילו באופן יוצא-מן-הכלל, רשיון להוצאת עתון יומי בלועזית, הרי אנו מכינים נשק מסוכן מאד נגדנו מבחינת הסכנה הפנימית לעיכוב הפרוצס של כניסתם של העולים החדשים לחיי המדינה. אולה חדש הזקוק לעתון יומי, בעל כרחו לומר את השפה באם הוא נזקק לעתון עברא, אבל אם יש לו עתון בשפתו הוא - הפרוצס הזה מתעכב. אם אנו ניתן היום רשיון לעתון לועזי אחד - פירוש הדבר לתת לא פחות מאשר תשעה רשיונות לעתונים יומיים בלועזית - בכל השפות ולכל המפלגות. כל מי שבא ומבקש להוציא עתון יומי בשביל העולים מודיע שהוא אל-מפלגתי. אבל לדאבוני אין דבר כזה. כל עתון קובע לו עטרה מסויימת לגבי הנעשה בארץ או בחוץ-לארץ - או שהוא דתי, או שהוא חילוני, או שהוא קומוניסטי או בלתי קומוניסטי, או שהוא שמאלי או ימני, אבל אינו יכול להיות אל-מפלגתי. נתנו פעם רשיון להוצאת עתון בשפה מסויימת עם הבטחה שהעתון ימסור/רק אינפורמציה לעולים החדשים, וכי אין לו שום חלק ונחלה בריב המפלגתי ואין לו שום נקיטת עמדה לגבי הבעיות הפוליטיות. אולם מיד לאחר שהשיון ניתן, הופיעו אנשים אחרים בטענה, "כיצד אדם מקיירים את העליה שלנו דוקא בידי הציונים הכלליים" ובאו אז אנשים מכל החוגים - אנשי "סדרתי", אנשי מפא"י ואנשי מפ"ם.

ברצוני להדגיש את פן, שאם נוציא פעם רשיון להוצאת עתון יומי בלועזית, מן ההכרח יהיה שניתן תשעה רשיונות לתשעה גושים לפחות, פירוש הדבר, באופן תיאורטי כסובן, סתן רשיונות ל-80 עתונים בלועזית (כולל כל המפלגות וכל השפות). מצד אחר, אי אפשר לומר שזה יהיה רק באופן תיאורטי, כי בפרוס בחירות יש תמיד כסף להוצאת עתונים, כי ענין הוצאת עתון יומי כרוך תמיד בתקציב.

ענין הקצבת הנייר נתון בידי המפקח על הסלאי, וכל עוד אין חוק המגביל את סתן הרשיונות בשל חוסר נייר, הרי האגף לעתונות של משרד הפנים מתחשב בחוק הקיים. היו זמנים, שבזמן סתן רשיון הודענו לאיש שיש מחסור בנייר, ועם סתן רשיון אין זה אומר שאנו אחראים גם לאספקת הנייר. מאחר שאנו נותנים לו רשיון להוצאת עתון - הדאגה לאספקת הנייר חלה עליו.

אשר לעתונות האידיש ברצוני לציין, כי עם תקומת המדינה לא הופיע אף עתון אחד יומי באידיש. בזמן משלת המנדט קל היה

להוציא עתוננים באידיש, כי לא היה שום ענין מצד ממשלת הסנדט לעכב הוצאת עתוננים באידיש, אולם מצד שני הישוב עיכב את הוצאת העתוננים באידיש. אולם לא היתה מלחמה כל-כך חזקה נגד איזו עתונות שהיא, כפי שהיא היתה נגד העתונות הגרמנית. נגד העתונות הגרמנית התנהלה מלחמה ממש. היו מקרים של שריפת עתוננים וחבלה בבית הדפוס, ולא מעט היו ה"סקנדלים" מסביב למערכה הזאת. ששים עד שבעים אלף איש שלא היתה להם שפה אחרת היו זקוקים לעתון ולחמו על זכותם זו.

העתונות לאידיש נתבעת עפ"י ע"י בושים פוליטיים,

ולעמים דחוקות מאד גם ע"י אנשים הסבורים שאפשר לעשות "עסק" מהעתונות באידיש. בקר כאן פעם בא-כוח העתונות האידישאית בניו-יורק - "פארווערטס" ו"פארגען ז'ורנאל". הם רצו להביא לארץ את העתונות שלהם בדרך האויר מדי יום ביומו, אולם לאחר חקירה הגיעו לידי מסקנה שזוהי ברכה לבטלה מבחינה עסקית. אגב, ברצוני לציין, כי לפני המלחמה הביאו לארץ בדרך האויר את העתוננים "היינט" ו"מוטענט" סוודשא. העתוננים היו מגיעים בו ביום, כשם שהיו מגיעים סוודשא לפרובינציה, אולם העתוננים היו בטורים לא יותר מאשר 2000 אכמפלרים ליום, מכל עתון.

מהעליה החדשה שהגיע ארצה, אפשר לציין, כי במחנות מספר דוברי האידיש הוא פחות מ-20% (לפי סטטיסטיקה מיוחדת שנעשתה), וכ-80% הם דוברי צרפתית, ערבית, אספניולית ושפות אחרות. לסותר לומר שמספר ניכר מאלה הבאים היום מאירופה איננו יודע אידיש, אולם מאידך, חלק ניכר מהנוער המגיע ארצה יודע כבר עברית.

לכשעצמי, אינני סבור, לסי המצב הקיים, שיש הכרח

חיוני בעתונות יומית באידיש, וכן חלק עצום מהאינטלגנציה היהודית דובר האידיש - באין עתונות באידיש - קודא גרמנית.

כיום מופיעים באידיש שני עתוננים יומיים, שכל אחד מהם

מופיע שלש פעמים בשבוע. יש גם שבועונים באידיש. בדרך כלל כל מי

שחושב להוציא עתון יומי באידיש חושב שהוא יצליח וכי התפוצה תהיה גדולה, ומקבל ע זרה מכל הצדדים, אולם לאחר סכך הוא בוכח לדעת כי זה איננו כל "עסק" טוב.

עלי להדגיש, כי עתונות יומית באידיש - אין. יש רק

שני עתוננים, כפי שצינתי שהמופיעים שלש פעמים בשבוע. הוצאת עתון

באירועי מהווה פרצה להוצאת עתונים לועזיים אחרים, עם זאת אני מוצא שזוהי בעיה חסרה מאד וזוהי אחת ממגמת השאלות המהוות חוליה בשרשרת המסובכת הזאת.

ברצוני להעיר גם שלפעמים עלינו לתת רשיון לעתון לועזי, מטעמים פוליטיים. היה מקרה שגא אלי אדם אחד משווצריה ובקש רשיון לעתון יומי צרפתי. קיימנו שיחה אמו והסברתי לו את הסכנה של בבל לשונות בארץ והקשיים בפניהם אנו עומדים. האיש הפסיק אותי ואמר בסוף בטרם: "אדוני, אינני יהודי, אני נוצרי וקטולי ואזרח שווייצריה. ברצוני לדעת אם אני נמצא במדינה דמוקרטית. אם אדוני יבוא לשוויץ וירצה להוציא עתון, הוא יוציא אותו ולא יזקק לשום רשיון". האיש קבל רשיון, אבל יחד עם זאת הזהרתי אותו שהוצאת עתון יומי זהו ריזיקו של לכל-הפחות 25 אלף ל"י, כי אין כאן מקום לעתון יומי חדש. הוא לא שעה לדברי, הוציא את העתון, אבל כעבור שבוע סגר אותו. (אגב, לפי החוק סותר לבטל רשיון כעבור שלשה חדשים, באם העתון חדל להופיע; אבל זה מחוכתו של משרד הפנים לבטל את הרשיון).

בארץ מופיעים כיום 257 עתונים מכל המינים,

כלומר: עתונים יומיים, עתוני ערב, שבועונים ירחוניים כתב-עת וכו'.

מספר העתונים היומיים הוא רב. ישנם גם עתונים מקצועיים רבים המוקדשים

בעיקר לשאלות המרביות, טכניקה, רפואה, חקלאות וכו'. מופיעים כמד-כך

חמשה עתונים לועזיים יומיים (ב-4 שפות: אנגלית, צרפתית, הונגרית וגרמנית)

לא היה שום קושי לפתור את שאלת הלוועזיות במדינה

לו היו לנו אמצעים מספיקים לכך, והאמצעי הזה היה יכול להיות אחד בלבד,

היינו: לו משרד הפנים היה מוציא עתון עברי בניקוד, עם הסברים בלוועזית

בצרפתית, אנגלית, אספניולית וגרמנית - כי אז היינו יכולים לעמוד

במערכת הזאת נגד העתונות הלוועזית. כמובן שהאמצעים האלה אינם בידינו.

אי-אפשר ללחום נגד המציאות, והמציאות דורשת שמינתן אפשרות לכל הערלים

החדשים לקבל ידיעות מן המדעש בארץ ובעולם.

ולפיכך הקו שלנו הוא: רשיונות לעתונים בעברית

ובערבית ללא הגבלה, רשיונות לעתונים בלוועזית - עתונות אספניולית:

רצוי לגופים צבוריים אחרים, אבל גם לאישיים; עתונות יומית לועזית -

להתפק כאלה היוצאים לאור, ולא ליתן רשיונות להוצאת חדשות.

נ. ילין-סוד: האם אפשר לקבל מספרים על תפוצת העתונים, ביחוד בלועזית ?

ד"ר ב. מינץ: האם שני העתונים בגרמנית יש להם כוונים פוליטיים שונים, או שהם רק שונים בכתיבת העסק?

שמעון שמופיעים שני עתונים באיריש, וכל אחד מהם מופיע רק ב ימים בשבוע, אבל הם מחלקים ביניהם את ימות השבוע, כך שבכל יום יש עתון יומי באיריש, מה דעת אנך העתונות על כך ?

י. בן-צבי: אני מבקש יותר פרטים על העתונות הלוועזית: השפות והכוונים.

א. שפטל: מלבד 267 עתונים שמופיעים בארץ, מה מספר העתונים המניעים מהו"ל : תפוצתם ומספרם. כך נוכל לקבל תמונה שלמה יותר על העתונות הלוועזית בארץ.

נ. ילין-סוד: האם יש צורך ברשיון גם לעתונים והביולטינים המופיעים בהכפלה (במטבסיל)?

א. כהן: האם משרד הפנים חושב לעשות מסווג בגד הבאת עתונים קומוניסטיים מרוסניה, אשר בלי הרף משמיעים את היישוב בארץ, ומתקיפים אותו. (ביחוד עתון קומוניסטי-יהודי).

א. פראי: מהי התפוצה הכוללת של עתונים עבריים ולועזיים.

י. קלינוב: מנהל האנף לעתונות. אינני יכול להשיב על שאלתו של א. כהן. על זאת יענה שר הפנים. ברצוני להעיר שעתונות קומוניסטית מתקבלת לא רק מרוסניה.

לשאלתו של מר ב. ילין-טור: לא חשוב אם העתון
נדפס כנ"ל דפוס, או כהכפלה, חשוב אם העתון סיועד
למכירתו ולהפצה פומבית, או שזה עלון פנימי. עד לפני חדשים הופיע
העתון הצרפתי כשהוא מודפס באבסטנסיל.

עתונים כהו"ל מתקבלים בשפות שונות. עתונות יומית
באידיש כהו"ל מתקבלת כמעט רק מפולין. מאמריקה מתקבלים עתונים באידיש
של יום א'. היה נסיון לשלוח עתונים באידיש מאמריקה כדי יום כיומו,
אולם הנסיון לא הצליח ובשלחות רק ההוצאות של יום א'. באנגלית
מתקבלים העתונים "ניו-יורק טיימס" ו"הרולד טריביון". ברומית מתקבלים
העתונים "פרבה" ו"איזווסטיה".

למעשה הגישו רוב המפלגות בארץ בקשות להוצאת
עתונים לועזיים. הופיע אצלי בעם אדם אחד שנקש רשיון ל-6 עמודים
בלועזית (בשש שפות). אמרתי לו שהעתון שלו בעברית מתקייב ביותר את
העתונות הלועזית, הוא ענה לי: נכון ראש מפלגתי הוא נגד העתונות
לועזית, אבל אני יודע יותר טוב למה העולים שלנו זקוקים!

שני העתונים הגרמניים הם כמעט באותו כוון.

שאלת התפוצה:

תפוצת עתוני הבקר בעברית מגיעה ל-70 אלף אכסמפלרים.
(יש להביא בחשבון גם עתונים חופשיים בלי כסף מטעם המפלגות), אבל אלה
שומכרים מגיעים ל-70 אלף אכסמפלרים.

העתונות הלועזית היומית מגיעה לתפוצה של 70 אלף.
(גרמנית, אנגלית, צרפתית והונגרית). וזהו הסכום!

עתוני ערב בעברית - 60 אלף אכסמפלרים ליום.

עלי לציין, כי העולים מרומניה וצ'כיה, שאינם יודעים
עברית, קוראים את העתונות הגרמנית, אם כי אינם יודעים היטב גרמנית,
אבל בכל אופן קל להם לקרוא יותר גרמנית מאשר שפה אחרת. טכאן רבני
הקוראים בשפה הגרמנית בארץ. וזהו בעצם הסדיניות של משרד הפנים.

לא להדנות בכל של לשונות, אבל מעד שני מגדילים את מספר הקוראים של העמותה ולועזית מקיימת. זהו מה שצנו קוראים "הרע במיעוטו".
ככל מקרה, מאז המדינה לא הוצאנו רשימות חדשים לעמותות לוועזית יומית, וכל פניה מן הפנים עלולה להכניס אותנו למשכונת גדולה יותר מעשר היא קיימת כיום.

היו"ר כ"י מינץ: שני מדע לא קלינות על הרצאתו ועל המשכונת לשאלות. ליון במאלת העמותות במרץ ימקיים באחת הישיבות הבאות.

אנו עובדים למיין לפני כפר-היום:

(ב) מצב התכנות לבחירות המוניציפליות.

1. היסטוריה: בעל יוצא לפני שמו מצב הבחירות לישוברים יחדשים. בזמן האחרון הולכות ומתקיימות בחירות ביישובים חדשים רבים: שייך-מונס, מגדל-גד, בית-דגון ועוד. בכל המקומות האלה מתקיימות בחירות שאינן בערכות ע"י משרד הפנים אלא אצל מן הבירות פושיות שבערכות ע"י המחלקה מוניציפלית כל המחלקות. בחירות האלה אינן בערכות לפי החוק, ולא ע"י המוסדות המוסמכים. ואנו נמצאים במצב משונה בעד אחד אין משרד הפנים יכול לערוך בחירות במקום שאינו דשות מקומית, אולם מעד שני הועדים המקומיים שנבחרים, נבחרים ע"י מוסדות פרטיים העורכים את הבחירות, ולא ע"י משרד הפנים, ומשרד הפנים מסיר ברעדים האלה איננו יודע עד כמה נכונות השמועות מן העמותות, על שבמקום אחד נמנה ספלה מוויימת שותף לבחורים, והבטיחה כל מיני הבטחות וכו' וכו'. גם לו הייתה אמת איננו יודע אם היינו יכולים להעניש אותם, כי אין שום חוק ביחס לבחירות האלה. הענינים הולכים ומסתבכים וכל ישוב חדש עושה דין לעצמו.

פניתי בענין זה בתזכיר מפורט אל משרד הפנים. אחת משתי אלה - או שלא יכירו בבחירות הללו ולא יכירו בוועדים הנבחרים - אזי גם זה לא יהיה נכון, כי אי-אפשר להשאיר ישוב מבלי שיהיה לו ועד מקומי, או שיש צורך לתת סטטוס מוניציפלי גם ליישובים החדשים, כדי

משרד הפנים יוכל לקיים שב בחירות סובייציבליות כחוק.

אני מבין שישנו קושי ביחס ליום האחד בבחירות, ובגלל הל-אביב תצטרך כל המדינה לחכות, ובינתיים תעשינה הכנות ע"י מסודות סובייטים אשר יכינו את דעת הקהל לבחירות. אם שר הפנים סבור שאי-אפשר לקיים בישובים החדשים בחירות סובייציבליות בגלל היום האחד, יבוא שר הפנים ויודיע על כך שהוא מוכן לקיים בחירות חוקיות בכל המקומות האלה תיכף ומיד, מבלי להתחשב ביום האחד.

היו"ר ב. מינץ: בעקבות שאלתו של חבר הכנסת וורמפטיג, ברצוני לטאול אם משרד הפנים חייב לאשר את הבחירות המתקיימות עתה בכפרים הנמושים, גם כשהן לא מתקיימות ע"י משרד הפנים, או שאיננו חייב לאשר. אני משתוסב לשמוע שאלה הן בחירות פרטיות. האם משרד הפנים חייב לאשר בחירות פרטיות?

נדמה לי שלפי החוק היום "האחד" לא מוכרח לחול על הבחירות הקרובות, האם לפי זה אפשר לקיים בחירות בכל המקומות האלה גם מבלי להתחשב ביום האחד?

ש. מרלין: ברצוני לקבל ממשרד הפנים הודעה רשמית באם יש אסמכתא חוקית לפעולות של הועדה המוניציפלית של ההסתדרות הכללית ביחס לקיום הבחירות בישובים החדשים. האם יש יפוי-כח רשמי מאת משרד הפנים לוועדה המוניציפלית של ההסתדרות ביחס לקיום הבחירות? האם יש איזה שהוא קשר בין הועדה המוניציפלית של ההסתדרות לבין משרד הפנים. האם משרד הפנים אחראי לכך שבכל המקומות בהם התקיימות בחירות ע"י הועדה המוניציפלית של ההסתדרות, לא ידעו ההסתדרות האחרות על קיום הבחירות, אלא ערב הבחירות. למשל: לבאי-כח תנועת-אחרות במקומות האלה נודע על קיום הבחירות רק בדרך עקיפין וכמעט ערב הבחירות.

שמעתי שבשעת הבחירות לוועידת מפא"י, החתימו את תעודות הזרות של הבוחרים כחותם טיזחד. האם נכון הוא שעל תעודות זהוי מסלתינות שמים חותמת של בחירות לוועידה מפלגתית. אני רוצה לדעת

אם משרד הפנים נוקט באיזון שלא פעולה בגד החלטה כזאת.

קבלתי אתמול מכתב טאטאטאטא מאדם שנקש ויזה

לעלות הרצה . בקשו ממנו ערבות של 7500 דולר, שיש לו על מה להתקיים
(הוצא כניל 68). ברצוני לדעת מהו הנוהג בענין זה.

אני רוצה לדעת אם התיפושטים שהיו אתמול בתל-אביב

באתר סבתי הקפה, יש איזה קשר שהוא עם משרד הפנים.

שר הפנים מ. שפירא: למשרד הפנים אין כל קשר עם התיפושטים האלה.

י. גורדי: בישיבה הקודמת החלטנו לבקש את שר הפנים לקבוע

את יום הבחירות ל-51 באוקטובר ש.ז. בקשה זו באה

על-סמך האינפורמציה שקבלנו מהמוזכיר הכללי של משרד הפנים על סאב ההכנות

לבחירות בכל הארץ. באי-כח משרד הפנים הודיעו שהם צריכים להתיעץ עם

שר הפנים בענין זה, ואני רוצה לדעת אם היתה כבר התיעצות כזאת, ואם יש

כבר הודעה ממשרד הפנים בענין זה.

מ. שפירא - שר הפנים. ביחס לשאלה אם יש אפסכתא חוקית לפעולות המחלקה

המוניציפלית של ההסתדרות, ברצוני לומר, כי

אפסכתא חוקית יש רק לפעולות משרד הפנים בשטח זה. המחלקה המוניציפלית

של ההסתדרות פועלת כמוסד של ההסתדרות, ולא כמוסד של המדינה, ואין לה

שום יפוי-כח ושמי סאת משרד הפנים להעביר בחירות. אינני יודע מהו מקור

המסועה הזאת. כאשר משרד הפנים צריך להעביר בחירות, הוא עושה זאת

לגדו ואינו משתמש במחלקה המוניציפלית של ההסתדרות. לא אומר שאין

כל קשר עם המחלקה המוניציפלית של ההסתדרות, אבל בין קשר לבין רשות

חוקית המרחק רב מאד.

לשאלתו של ז. וורדפטיג: למשרד הפנים אין סמכות

לערוך בחירות במקום שאין רשות מקומית. אני יודע שמשרד הפנים מותרת

בזמן האפסכתא האחרון הן ע"י העתונות והן ע"י גופים שונים ומאשימים את

משרד הפנים שהוא נותן למחלקה המוניציפלית של ההסתדרות להעביר בחירות

בכפרים הנטושים. זוהי בעיה המעסיקה אותם לא מעט. אשר לאופן הבחירות
המתנהלות בכפרים האלה אינני יודע עם "דבר" צודק או "על-הטשטר" או
"הצפה", אבל דבר אחד אני יודע, שכולם עושים את משרד הפנים אחראים
במידה מסויימת לפעולות הללו, ולזה אין כל יסוד.

לפי החוק אין לנו חייבים להכיר בבחירות הללו,

אולם אני רוצה להפנות את תשומת-לב חברי הועדה למצב הקשה בו אנו
נמצאים כאשר אנו צריכים לסנות מועצה לאחר הבחירות. במגדלשגד
למשל היתה סלחטה קשה, כי היתה רשות למשרד הפנים לבוא ולהרחיב את
המועצה שנבחרה, או לסנות מועצה. אם כי לבחירות האלה אין בסיס חוקי,
הרי הן במידה מסויימת מחייבות את משרד הפנים, בשעה שמשרד הפנים
בא לסנות מועצה אחרי הבחירות. וזה אינו מצב קל כלל וכלל בשביל משרד-
הפנים, למרות שלפני כן העבירו בחירות, אבל הן לא הועברו ע"י משרד
הפנים.

וכאן אני רוצה להציע פה לוועדת הפנים: על-מנת

שנוכל לצאת מן התסבוכת הזאת ישנה רק אפשרות אחת והיא לתת סמכות
חוקית למשרד הפנים להעביר בחירות בכפרים הנטושים. אם ועדת הפנים
תסכים להסיל על משרד הפנים את החובה לערוך בחירות בכפרים הנטושים -
אם תהיה הסכמה כזאת נוכל סיד לאחר חג הפסח להכניס הצעת חוק מתאימה.
אינני סבור שהיום האחיד חל גם על הכפרים הנטושים שאין להם סטטוס
מוניציפלי, על-כל-פנים, את הצד החוקי נוכל לברר.

זוהי הצעתי, ואם תהיה הסכמה מצד ועדת הפנים,

אנו נוכל לגשת לביצוע הבחירות ולהכנת חוק מתאים ביחס אליהם. אני
סבור שאנו נוכל לקיים שם בחירות בהקדם.

אני יודע את עמדת הועדה ביחס לקיום בחירות

ביום אתיד. אני יודע שהיתה החלטה בחיפה להעביר את הבחירות באופן
נפרד מבלי לחכות עד אשר כל יתר המקומות יהיו מוכנים, אולם יחד עם
זאת אני יודע מהי השקפתם של החברים היושבים כאן ליד שולחן זה. אני
יודע גם את כל התיקונים ותיקוני התיקונים שהוכנסו לחוק - וכל זה
גרם להשהית הבחירות. אני סבור שהחברים האלה אינם אחראים למה שכתוב
בעתונים, אבל הם כודאי קוראים בעתונות את כל ההתקפות על משרד הפנים
ביחס לקיום הבחירות, שהוא מתעצל בעריכת הבחירות וכו' וכו'. אולם

שאלה מס' 10

כל המיקונים שהוכנסו הם הם שעכבו את קיום הבחירות. גם אם נפזר ועדת בחירות בלתי יעילה, הרי לפי החוק העירייה או המועצה צריכה לסנות את ועדת הבחירות החדשה, ואני בסוף שבתל-אביב, למשל, יטנו את אותה ועדת הבחירות שאנו נפזר.

שאלו כאן מספר חברים, מדוע אפשר היה להעביר

בחירות לכנסת במהירות כזו, בו בזמן שהבחירות למועצות המקומיות והעיריות נדחות לא ללא גבול. גם משרד הפנים יכול היה עתה לערוך בחירות כדבעי, לולא היו מתקבלים כל המייגים שהוכנסו לחוק והמעכבים את מהירות הפעולה.

הועדה הגיעה לידי מסקנה, בשיבתה הקודמת, שאפשר

לערוך את הבחירות ב-31 באוקטובר ש.ז. ומבקשים ממני כי אכריז על התאריך הזה כעל יום הבחירות. עד כמה שידוע לי הודיע מר רוקח בישיבת עיריית תל-אביב, שגם מר גורי משתתף בה, כי את הבחירות בתל-אביב אפשר יהיה לערוך כנראה רק בסוף השנה. אני אינני מוכן להכריז על יום הבחירות, כאשר אני יודע שבמקום מסויים, וזוהי דוקא תל-אביב, יתכן מאד שלא יהיו מוכנים להעביר בחירות באותו יום. אני הכרזתי כבר פעם שהבחירות תתקיימנה בסוף 1949 - והן לא התקיימו, מפני שהחוק עוד טרם נתקבל, ואינני רוצה עתה לבוא בהכרזות חדשות, כאשר אינני בטוח אם אוכל לעמוד בהן. אני יכול רק לעשות דבר אחד, באם ועדת הפנים תסכים לכך, והוא: לערוך את הבחירות בכל הארץ סמוך לתל-אביב וירושלים. אני חושב שבכל הארץ, סמוך לשתי הערים הללו, אפשר יהיה לערוך את הבחירות ב-31 באוקטובר ש.ז.

אני מבין שיש כאן קושי לגבי היום האחד, אולם

זרנו כדבעי המוצא היחיד ביחס אף להחשת קיום הבחירות בכל הארץ, מלבד שתי הערים הללו. יתכן מאד שגם הן תהיינה מוכנות לערוך בחירות באותו יום, אבל אני אינני רוצה להתחייב לכך, מבלי לדעת זאת כבטחה.

אני מוכן, איפוא, להכריז על יום הבחירות בתאריך שנקבע ע"י ועדת הפנים, באם ועדת הפנים תסכים להוציא את תל-אביב וירושלים מתאריך זה.

של ההסתדרות. נכון אם אומר שהוועדה הפוניציפאלית של ההסתדרות לא קבלה שום יפוי-כוח רשמי מאת משרד הפנים, אבל עלי להדגיש שיש פועלת בידיעתו של משרד הפנים. המפול בענין הבחירות, שנעשה ע"י הוועדה פוניציפאלית של ההסתדרות, נספך כבר שנה. היא התחילה את פעולתה יחד עם הפוכנות היהודית. הענין הוא פשוט: משרד הפנים יכול לערוך בחירות רק אם במקום קיימת סוג של הוועדה. אם יש הוועדה פוניציפאלית - טוב גוף אחד, מלבד משרד הפנים, אינו יכול לערוך עם בחירות. ההסתדרות היא גוף יפוי-כוח בארץ, ובכל המקומות האלה רוב התושבים הם חברי ההסתדרות. ההסתדרות איננה יכולה, איפוא, לעמוד מן הצד כאשר אין שום גוף צבאי שינהל את העניינים במקום, עוד בטרם קמה הוועדה. צריך להיות גוף שייצג את הצבור וינהל את ענייניו, גם כשאין עוד למקום סטטוס חוקי. ההסתדרות גילתה בענין זה אשפת יזמה, והדבש ידוע למשרד הפנים. אף גוף אחד לא טעה בנד זה פעולת המחלקה המטאמורפוזית. הפילוסופיה "חדות" מנו אלינו ביחס למשרד הפנים טובים מכפריים פשוטים ובקשו את עזרתנו, כוועדה פוניציפאלית, ביחס לחלוקת הטובים לאחר הבחירות במגדל גד, ואנו פסקנו לטובת "חדות". כל הפעולות האלה ידועות למשרד הפנים, ואי-אפשר לומר שהמחלקה הפוניציפאלית פועלת בענין זה שלא כשורה.

איננו סבור שאנו יכולים עכשיו, דרך-אגב, תוך כדי שאלה, להחליט כיצד תערבנה הבחירות במקומות הללו. סודי. אם ינתן מעמד פוניציפלי לכל המקומות האלה, הרי כה טוב, כי אנו דורשים זאת כבר כל הזמן. אבל אם לא ינתן למקומות הללו מעמד פוניציפלי, איננו רואה אפשרות על רגל אחת, להחליט על אופן הבחירות במקומות הללו. הדבר יורש דיון יסודי.

אשר ליום הבחירות, בהענין להעיר, שאנו בעצמך יוצרים אגירה, וגם העתונות יוצרת אגירה כזאת, שהצבור חדל להאמין שאי-פעם תקיימנה בחירות. בישיבה הקודמת היתה לנו כבר שיחה על ההכרח בקיום הבחירות, וכן על הכרזת יום הבחירות, והובאו בימוקים אחדים. הנימוק העיקרי היה שיש צורך לנסוע אמון בלבד הצבור שהבחירות תקיימנה. שמענו מפי נציגי משרד הפנים שדבר זה הוא אפשרי ואני משתוסס לשמוע עכשיו משר הפנים, שהוא מוכן אמנם להכריז על יום בחירות, אבל סתוך לתל-אכזה וירושלים, היתה לי שיחה עם יו"ר ועדת הבחירות בתל-אכזה, ואני סבור, סתוך השיחה עמו שאפשר יהיה לקיים בתל-אכזה

בתאריך 31 באוקטובר.

אשר להצעה לבטל את היום הקרוב - הרי ענין זה צריך לחזור לכנסת ויש לקיים ויכוח עליו. אולם אני סבור שישנו רצון רב מצד חלקי צבור שונים שהבחירות תתקיימנה ביום אחד. אינני רוצה להחזיר את הענין לוויכוח סחודש בכנסת, ומוסב היה לעשות סאמץ ולזרז את ועדות הבחירות בעניינם הללו, על-מנת שתהיה אפשרות לקיים את הבחירות ביום אחד, ומשור הפנים ימצא אפשרות להשיל את סרותו על ועדות הבחירות.

א. פראי: בענין הבחירות ודחיתת הכעתי כבר את דעתי בישיבה

הקודמת ואיני רוצה לחזור על כל הדברים שנאמרו.

אני בכל-זאת רוצה לומר שאני מאשים את משרד הפנים בהשהית הבחירות.

רוכ הועדה בדעה ששר הפנים יכול להכריז עתה על בחירות שתתקיימנה ביום

31 באוקטובר, ואני משתומם על שר הפנים שאיננו מוכן לעשות זאת. אני

רוש משר הפנים שהנני יושב על המצב ועל העניינים, ואני אינני

סבין את כל ההיסוסים בענין זה. אנו קבלנו לפני זמן מה את חוק הבחירות

לעיריות, ועד כמה שאני יודע ישנו סעיף בחוק האומר ששר הפנים יכל

לדחות בחירות במקום מסויים, אם יראה צורך בכך. יחד עם זאת נתקבל הפרינציפ

של היום האחד, ואינני יודע מהי הטבה ששר הפנים אינו משתמש בסעיפי

החוק שנתקבלו.

אני מציע ששר הפנים יחליט על יום בחירות כפי

שהוצע על-ידי ועדת הפנים, ואינני מטביט לתת טמכות לשר הפנים להוציא

מן הכלל את תל-אביב וירושלים. אולם אם שר הפנים יגיע לידי מסקנה, ערב

הבחירות, שתל-אביב וירושלים אינן מוכנות לכך - ארובה, יהיה הדבר לקלון

לשתי העיריות הנ"ל והאחריות על אי-קיום הבחירות תחול עליהן. לטרות

שאני בטוח שגם עירית תל-אביב וגם עירית ירושלים ישתדלו להתאים את

עצמן לתאריך שיקבע.

אשר לבחירות בכפרים הנטושים: אני סבור שטר

וורחפטיג צודק, ואין להאשים את המחלקה המוניציפלית של ההסתדרות -

יש להאשים את משרד הפנים. המחלקה המוניציפלית של ההסתדרות עשתה דבר חשוב

לאחר שהיא ראתה שלית דין ולית דיין במקומות האלה, והיא ראתה צורך להכין

איזה שהוא אשטטף שלטון מוניציפלי שינהל את עניני הצבור במקום. ואם

משרד הפנים לא עשה זאת - באה המחלקה המוניציפלית של ההסתדרות ועשתה

זאת.

מ. שפירא - שר הפנים: אין לשנות שכאן יש גם ענין של "מועצה מסוגה" אשר יכולה להתקיים רק שנה אחת, עד קיום הבחירות.

א. פראי: לו משרד הפנים רצה - היה יכול לערוך את הבחירות.

מ. שפירא - שר הפנים: משרד הפנים יכול לערוך בחירות רק במקום שיש רשות מקומית.

א. פראי: אם כן, ינתן מעמד חוקי לבחירות האלה.

שר רוזנבלום:
מנהל משרד הפנים
מעמד חוקי ניתן עם מנזי המועצה הראשונה. את המועצה הראשונה ממנה שר הפנים.

מ. שפירא - שר הפנים: ישנם שני שלבים. קודם כל יש להכריז על הקמת המועצה ואחרי כן על מנזי המועצה. יכול להיות שבין הכרזת המועצה לבין מנזי חברי המועצה אפשר יהיה לקיים את הבחירות גם מבחינה חוקית. יש רק שאלה לגבי המקומות שיש שם פחות מ-600 תושבים. לגבי המקומות האלה צריך שיהיה אישור חוקי, כי אפשר יהיה לקיים בחירות יחסיות. אני אינני מסכים שהבחירות בכפרים החדשים יטללו בבחירות של המועצות המקומיות שאושרו על-ידינו, ואשר בקבע מועד לבחירתן.

ש. טרלין: טבלי להתקיף את משרד הפנים אני מסכים לעמדתו של טר גודי וטר פראי, לאטורו אני תומך בהצעה של יום בחירות אחד. אצא לדעת, אם היתה דחיה בה גדולה לבחירות עד עכשיו, אפשר יהיה, באם יהיה צורך בכך לדחות את הבחירות לשבועיים נוספים ולקיים אותם בנובמבר על-מנת לאפשר לכל העיריות להשתתף בבחירות ביום הקבוע. אני טוען איפא, שהתאריך יקבע לסוף אוקטובר, עד שהצית נובמבר, אבל לא יאוחר מ-15 בנובמבר.

י. גורי: אני בטוח שתל-אביב תסתגל לתאריך זה.

א. שפטל: אני חולק על דעתו של משרד הפנים, שכאילו ועדת הפנים הפחיתה אספקט סטטוכוריותו של משרד הפנים בנוגע לעריכת הבחירות, לדעתי ביתנה כל הטמכות כידי משרד הפנים לפזר את ועדת הבחירות בלתי יעילה. (טעיף 36 של החוק).

ז. דורהפטינג: אני מציע שאנו נחייב את משרד הפנים לתת מעמד סוניציפלי לכל הישובים החדשים הראויים לכך, ולהקים שם מוסדות מוסטכים, ע"י בחירות, מגלי להתחשב ביום האחיד של הבחירות.

אולם אם הועדה תעמוד על כך שהבחירות צריכות אקראית להתקיים גם במקומות האלה ביום האחיד, הרי אני מוכן לשנוי בהצעה: אני מציע, שעל אשר תתקיימה במקומות האלה בחירות - לא תתקיימה שום בחירות פרטיות.

אני מעדיף לבטל את היום האחיד לגבי המקומות האלה. אין כל ערך בכך שקודם נקיים שם בחירות פרטיות, על-סנת שאחר-כך נשוב ונערוך שם בחירות חוקיות.

א. חושי: אני מצטרף להצעתו של מר פראי ביחס לקיום הבחירות בעיריות, כלומר: לקבוע תאריך לקיום הבחירות (אני מציע 31 באוקטובר) ואם הבחירות לא תתקיימה בעיריות תל-אביב וירושלים - האחריות לכך תחול עליהן. אני משוכנע שהן בכל-זאת תתאמה את עצמן לתאריך זה.

י. גורי: רצוי מאד שהבחירות תתקיימה ביום 31.10.50 אולם יחד עם זאת אני חושב שרצוי לא ללחוץ ביותר ולאפשר גם לעיריות תל-אביב ולעיריות ירושלים לעשות עבודה סדירה, ולקבוע את התאריך ל-15 בנובמבר.

אשר לכפרים הנטושים הייתי רוצה לדעת, האם מיד לאחר מתן מעמד סוניציפלי למקומות הללו אפשר יהיה לערוך את הבחירות?

ס. שפירא - שד הפנים: זה אפשרי.

י. גורי:

אינני מסכים לדעתו של מר וורהפטיג שבאילו
תכוא הודאה לבטל את כל הבחירות הפרטיות, או
אפילו את הבחנות לבחירות. בפניי הנכונים טירה, חנוטה, ותל-חנן
נעשו הבחנות לבחירות והישקפה עבודה רבה בהכנות האלה. אני מקבל ברצון
את החלטה שמשדר הפנים יערוך את הבחירות הללו, אולם אני חושב שראוי
יהיה להכיר בהכנות שנעשו עד עכשיו לקראת הבחירות, ולא לפזר את
הודעות הקליטות.

מר זילן:

המזכיר הכללי של
משד הפנים

ברצוני להפנות את תשומת לבו של מר שפטל
למעיף 19 של החוק הקובע את תקנות הבחירות.
מעוף זה מדאג עד כמה טעור הפנים מוגבל
לגבי הבחנות לבחירות ולגבי הפיקוח עליהן.

מר סיוון:

מטעור הפנים.

גיוס למתן מעט מוניציפלי לכפרים נטושים,
ברצוני להעיר, כי לא לכל מקום אפשר יהיה
לחת מעמד חוקי. הטבה היא שישנם מקומות שאנו חושבים על סיפוחם למועצות
קרובות, וכן לא כל המקומות האזניים עדיין למתן מעט חוקי, ישנו אפילו
מקום אחד, שאנו מסכימים לחת לו מעמד מוניציפלי ("משד-השבעה") ומר
גורי מתנגד לכך.

היו"ר ב. סינץ:

מה בדבר שלשת המקומות טירה, חנוטה, ותל-חנן ?

ס. שפירא - שר הפנים:

גיוס למקומות אלה נבוא בדברים עם המחלקה
המוניציפלית של ההסתדרות.

י. גורי:

אני מציע שמשדר הפנים ימנה משקיף לכל ועדות
הבחירות במקומות הללו. אמדתי כבר, שאנו
מקבלים ברצון את החלטה שמשדר הפנים יקבל על עצמו את התפקיד הזה
במקום המחלקה המוניציפלית של ההסתדרות. אבל אם נתנו עסקים
צבוריים שהטלנו עליהם את התפקיד הזה, הרי אי-אפשר עכשיו לכוא ולפטר
אותם - לדעתי אין זה נכון.

היו"ר ב. סינץ:

אין צורך לפזר. אלא אפשר להשלים אותה.

מל.

י. גורדי: מרצוני להפיק למר טירדן, שאנו מתכוונים למתן
מצמד מוניציפלי אל "משמר-השבעה" ששום שאנו
חוננים זאת לאבטורד מוניציפלי.

נ. טובי: איכני חושב אם יהיה זה לתועלת שאנו נוהל ויכוח
אם הועדה הגבילה את מספרות ששרד הפנים או לא.
אנו צריכים לפעול כמסגרת החוק שנתקבל, ואם יהיה צורך לשנות את
החוק - נשנה אותו.

אני סבור שגין צורך לנהל ויכוח כאם להכריז
את יום הבחירות או לא ואם העיריות הספקה להכין את הבחירות להתאריך
הקבוע או לא. אני סבור ששר הפנים יכריז על יום הבחירות, ואם העיריות
האלה לא התייבנה מוכנות - האחריות תחול עליהן כלבד. אני מציע לכן
שאר הנשים ימצא את הדרך להכריז על יום הבחירות, וועדת הפנים
תעמוד מאחוריהם כמאחוריו.

ש. סרלין: אני מציע לקבל את הצעתו הראשונה של מר גורדי
כיחם לכפרים הנטושים, כלומר: שמשרד הפנים
יעמיד את הבחירות שלשת הספרים הב"ל, אבל ששרד הפנים יהיה רשאי
להחליט את ועדת הבחירות הקיימת.

ג. ילין-סורד: אני הצעתי כבד את הדבר ליו"ר הועדה, ואני אה
ווצה להזדר על הצעתי כאן: אני מציע שהועדה שלנו
תסל בתקציבי אהם המסויים שהועדה שלנו מסמלת בהם, דיון על תקציב
המסויים האלה יאפשר לנו להכיר את עבודת המשרדים ואת בעיותיהם.

היו"ר ג. סורד: אני סבור שאפשר לסכם את הדיונים שלנו כאן, בצורה
זו:

- (א) כיחם לקיים הבחירות בדשונות המקומיות - שר
הפנים יכריז על קיום הבחירות בכל הדשונות
המקומיות בתקופה שבין ה-31 באוקטובר ש.ז. עד
15 בנובמבר ש.ז., אבל לא יאוחר מהתאריך הזה.

בחן החלוקה אשר לא תקיימה בה החלוקה בסוד
ב"ל - החלוקה שהול עליהן כלל, ולא על אשר
הפנים.

(ג) אשר להפניה בפנים, הוחלט ששאר הפנים יתן
להם מעט מוניציפלי שיש למקומות שיש בהם מניעה
יוצאת מן הכלל, בכל המקומות יותן להם מעט
מוניציפלי - יערכו בהם בחירות חוקיות, לאו-דוקא
כיום אחד.

(ג) מה שנוגע לשלשה כפרים בטושים: טירה, חרמה
וחל-הגן - אשר הפנים יערוך גבן את הבחירות
ויכיר בהכנה שנעשו על עשיו לקראת הבחירות,
ולא יפזר את הועלות הקיימות.

אני מציע שבזמן הפגזה נערוך סיור נוסף בבית
הסוהר במטרה ובכתי הכלל על המשטרה.

ג. ילין-סוד:

החלטת הוועדה לקיים את הסיור ביום ג'
חול הסודע פ"ח, בטעם 10.00

אני מציע שבכנס ג'מה ישיבות של ועדה הפנים
בזמן הפגזה, בעיקר הייתי מעוניין לשמוע מה

י. עורין:

הפנים את הקידה על עבודת אשר הפנים ופל הוועדה המקומיות.

ט. שפירא - שר הפנים: אין לי כל התנגדות לכך. אבל אני סבור שאם נספור
את הקידה מן ישיבה אחת, ואחר-כך נרון עליה
ולדיון
רק אחרי הפגזה, הרי שוב ישכחו מה פרטים, אצטמצם לא יהא ערך.

אני מציע ששר הפנים יכין את הקידה בכתב ולחלק
את החומר בין חברי הוועדה.

א. כהן:

כבודו להזכיר להבנתי הנעשה, ככל ישיבה שלא
תקיים בירושלים אינה חוקית.

י. בן-צבי:

הישיבה נועלה בשעה 13.00